

Tale ved Sankthansaften for fred 23/6-2022

Nu står vi her og skal finde vores fredelige ben, mens krigen buldrer løs i Ukraine. Baggrunden kan man strids om; men min egen holdning er, at NATO har opført sig snotdumt og arrogant. Det har Rusland så brugt som påskud til at starte det totale vanvid, anderledes kan man ikke beskrive en aggressionskrig. Selvfølgelig under henvisning til sikkerhed. Det hed det også i Tjetjenien, Irak, Syrien og Afghanistan. Det er nok snarere imperiale fantomdrømme.

Hvordan stoppes dette vanvid så der igen bliver fred. Der må være en anden vej end at vente på "en vinder". For det kan tage år, og vi skal ikke glemme at Rusland og USA i Syrien og Irak har vist at de er bragende ligeglade med 500.000 døde, for at nå deres modsatte mål. Først kræver det en våbenhvile og fredsforhandlinger.

På langt sigt er vi nødt til at få en anden sikkerhedsstruktur, både i Europa og også globalt. Vores eget Det såkaldte nationale kompromis, er der ikke meget kompromis over. det vil medføre, at de årlige bevillinger til militæret øges med 18 milliarder kroner. Det peger i en helt forkert retning. Hverken et halvt så stort, eller et dobbelt så stort forsvar i NATO havde ændret et komma i Ukrainekrigen. Flere våben øger ikke vores sikkerhed. At vi anvender vanvittige mængder af ressourcer på oprustning for at imødegå en krig, der alligevel aldrig kan udkæmpes, pga. atomtruslen, er forrykt. Vi skal ikke glemme hvad den amerikanske præsident og tidligere general Eisenhower sagde om våbenproduktion:

En hver kanon der produceres, et hvert krigsskib der søsættes, en hver raket der affyres, understreger i sidste ende, at det er et tyveri fra de sultne, der ikke får mad og fra de frysende, der ikke får tøj.

Det er at spille vore arbejderes sved, vore videnskabsfolks genialitet, og vore børns håb.

Bortset fra omkostningerne, er den værste af alle militære trusler stadig atomvåben, og med dem bliver vi aldrig sikre.

Olof Palme-kommissionen fra ca. 1980, om Nedrustning og Sikkerhedsspørgsmål, har beskrevet at nationer og befolkninger kun kan føle sig sikre, når deres modparter kan føle sig sikre.

Det kaldte de 'fælles sikkerhed', et begreb som fortsat skal være helt centralt i sikkerhedspolitikken. Det flugter også ganske godt med FN's verdensmål for en bæredygtig udvikling.

I de 40 ÅR, der er gået siden, har der på globalt plan været to udviklinger, som må indtænkes i en alternativ sikkerhedspolitik. Den ene er den eskalerende ulighed – økonomisk, socialt, politisk – både globalt og inden for de fleste af verdens lande.

Ulighederne skaber ikke blot uretfærdige samfund nationalt og en voksende kløft globalt mellem de rige i det globale nord og de fattige i det globale syd. De giver også anledning til utallige konflikter på alle planer, hvoraf nogle udvikler sig til oprør og krig. De fører endvidere til, at millioner af flygtninge og migranter forlader deres hjemlande og søger mod andre lande, der kan give dem større sikkerhed og bedre levevilkår.

Den anden udvikling har ført til den klima- og biodiversitetskrise, som verden i dag befinder sig i.

Olof Palme Centrets april 2022 rapport om fælles sikkerhed fastslår bl.a. at:

1. Alle mennesker har ret til menneskelig sikkerhed.
2. Tillid mellem nationer og folk er fundamentalt for fred.

3. Der kan ikke blive fælles sikkerhed uden atomnedrustning og begrænsning af militærudgifter.
4. Globalt og regionalt samarbejde er afgørende for at løse verdens problemer.
5. Konflikter skal løses gennem dialog og tillidsskabende foranstaltninger.
6. Bedre regulering og styring skal også dække nye militære teknologier, bl.a. i 'cyberspace'.

Men hvis vi på længere sigt gerne vil leve i en sikker verden, er det klogt at huske Olof Palmes ord om, at ingen kan føle sig sikre, hvis modparten ikke føler sig sikker.